



Vlaams
Parlement

vergadering **C21 – WEL2**
zittingsjaar 2010-2011

Handelingen

Commissievergadering

Commissie voor Welzijn, Volksgezondheid, Gezin en
Armoedebeleid

van 12 oktober 2010

INHOUD

Interpellatie van mevrouw Mieke Vogels tot de heer Jo Vandeurzen, Vlaams minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin, over de gedwongen opzegging van de personeelsleden van het Vlaams Gebruikersoverleg voor Personen met een Handicap (VGPH) als gevolg van de houding van het Vlaams Agentschap voor Personen met een Handicap (VAPH)	
- 7 (2010-2011)	3
Met redenen omklede motie	13
Vraag om uitleg van de heer Peter Gysbrechts tot de heer Jo Vandeurzen, Vlaams minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin, over een nieuw meerjarenplan in de bijzondere jeugdzorg	
- 2539 (2009-2010)	13
Vraag om uitleg van de heer Tom Dehaene tot de heer Jo Vandeurzen, Vlaams minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin, over incontinentie	
- 159 (2010-2011)	17
Vraag om uitleg van mevrouw Valerie Taeldeman tot de heer Jo Vandeurzen, Vlaams minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin, over de brandveiligheidsmaatregelen in kinderdagverblijven en initiatieven voor buitenschoolse opvang	
- 167 (2010-2011)	20

■

Voorzitter: de heer Tom Dehaene

Interpellatie van mevrouw Mieke Vogels tot de heer Jo Vandeurzen, Vlaams minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin, over de gedwongen opzegging van de personeelsleden van het Vlaams Gebruikersoverleg voor Personen met een Handicap (VGPH) als gevolg van de houding van het Vlaams Agentschap voor Personen met een Handicap (VAPH) - 7 (2010-2011)

De voorzitter: Mevrouw Vogels heeft het woord.

Mevrouw Mieke Vogels: Minister, ik had gehoopt dat na de interpellatie van 29 juni over het Vlaams Gebruikersoverleg voor Personen met een Handicap (VGPH) de problemen opgelost zouden zijn en dat wij hier enkele maanden later niet weer hoefden te zitten. Dat heeft helaas niet mogen zijn.

Collega's, het VGPH werd 7 of 8 jaar geleden opgericht en kreeg later op basis van een besluit vooral de opdracht de vertegenwoordigers van gebruikers te ondersteunen in de provinciale commissies voor de centrale wachtlijstwerking. In het VGPH zaten alle verenigingen samen, zowel de handicapgebonden verenigingen als zij die zich inzetten voor alle personen, ongeacht hun handicap.

Binnen het VGPH ontstonden moeilijkheden, waardoor de Katholieke Vereniging voor Gehandicapten (KVG) uit het platform stapte in november 2009. Het Vlaams Agentschap voor Personen met een Handicap (VAPH) kreeg de opdracht om te onderhandelen en te proberen de brokken te lijmen binnen het VGPH, maar dat liep niet van een leien dakje. Het Vlaams Agentschap legde op een bepaald moment voorstellen voor aan de leden van het VGPH, die onaanvaardbaar werden geacht. Om alles in een stroomversnelling te brengen, vond het VAPH geen betere oplossing dan tijdens de onderhandelingen een brief te sturen om te zeggen dat het personeel in opzegging moest worden geplaatst en dat het contract met het VGPH ten einde zou lopen.

Dat was de concrete aanleiding voor de interpellatie van 29 juni. Ik denk dat alle collega's het ermee eens waren dat je niet op die manier onderhandelt. Tijdens de onderhandelingen werd er gezegd dat er eigenlijk al beslist was. Ik denk dat iedereen gelukkig was dat u dat onderschreef, minister, en dat u ervoor hebt gezorgd dat die opzeggingsbrief werd ingetrokken. Even belangrijk is dat u duidelijk aangaf dat het uw bedoeling was om één gebruikersplatform te houden in plaats van twee of drie gebruikersplatformen, zoals het VAPH had voorgesteld. Het VAPH kreeg dus binnen die contouren geen opzeggingsbrief en kreeg de opdracht om verder te onderhandelen.

Minister, we zijn nu al een heel eind in oktober en die onderhandelingen vloten niet. Eigenlijk is er van onderhandelingen tot op vandaag nog geen sprake. Er wordt steeds weer een voorstel voorgelegd vanuit het VAPH. Bilateraal wordt dan onderhandeld met telkens een andere vereniging. Het voorstel wordt aangevuld met de opmerkingen van die vereniging. Het verbeterde voorstel wordt dan voorgelegd aan een volgende vereniging. Zo weet niemand nog op basis van welke tekst men werkt. Er wordt meer verdeeldheid gezaaid dan dat het naar een akkoord gaat, maar ondertussen tikt de klok.

De overeenkomst met het VGPH liep 5 jaar en loopt af in februari 2011. Dat wil zeggen dat de tijd is aan degenen die het dossier willen laten verrotten. Op de duur bestaat de organisatie vanzelf niet meer omdat de overeenkomst ophoudt te bestaan. Omdat het VGPH een aantal mensen tewerkstelt, moet het als goede werkgever de mensen deze week in opzegging plaatsen, om aan de sociale verplichtingen te voldoen.

In een schrijven aan de administrateur-generaal van het VAPH vraagt de raad van bestuur van het VGPH hoe het nu zit, wanneer ze duidelijkheid krijgen en, meer nog, wanneer er eindelijk een evaluatie komt van de beheersovereenkomst, die bijna 5 jaar loopt. De administrateur-

generaal vond er niet beter op dan te zeggen dat hij nog wat tijd nodig heeft en dat de bilaterale gesprekken nog zeker tot half oktober zullen lopen. De facto zegt de administrateur-generaal: zeg uw mensen maar op, we laten het probleem nog wat aanslepen en dan lost het zichzelf wel op.

Minister, dat betekent dat een aantal mensen, die de voorbije jaren heel wat knowhow hebben ontwikkeld met betrekking tot zorgregie en het ondersteunen van gebruikers in die provinciale overlegorganen, dreigt weg te vloeien. Als ze in opzegging zijn, gaan ze ander werk zoeken. Is het de bedoeling dat we die knowhow laten weglopen? Ik voel me dan ook gedwongen hierover opnieuw te interpellieren. Ik wil u namelijk vragen wat de bedoeling is.

Minister, handelt het VAPH met akkoord van uw kabinet op deze manier? Sommige kwatongen beweren dat uw kabinet zijn akkoord heeft gegeven en dat het VAPH dit anders nooit op deze manier zou aanpakken. Indien het hier om kwatongen gaat, zult u dit zeker kunnen weerleggen.

Waarom heeft de administrateur-generaal op 21 september 2010 een brief geschreven waarin hij weigert duidelijkheid over de toekomst van het VGPH te scheppen? Is dat met uw medeweten gebeurd? Beseft u de betekenis van deze brief?

Waarom is de vorige beheersovereenkomst nog steeds niet geëvalueerd? Normaal gezien, is dit nochtans wat in de praktijk gebeurt. Er wordt voor een periode van 5 jaar een beheersovereenkomst met bepaalde derden afgesloten. Tussentijds wordt die beheersovereenkomst geëvalueerd. Daarna volgt een eindevaluatie. Op basis van die eindevaluatie wordt beslist de beheersovereenkomst te verlengen, aan te passen of af te schaffen. Wat nu gebeurt, is allesbehalve behoorlijk bestuur: nu laat het VAPH de zaak gewoon doodbloeden.

Bent u bereid de huidige beheersovereenkomst met een jaar te verlengen? Dit gebeurt wel meer. Op die manier kunnen we er immers voor zorgen dat de bij het personeel aanwezige knowhow niet verloren gaat of verdwijnt. In dat geval zouden we immers opnieuw van nul moeten beginnen.

Gaat u ermee akkoord een bemiddelaar van buiten het VAPH aan te stellen? Het moet gaan om iemand die de sector kent, maar niet bij het hele conflict betrokken is. Indien u het mij vraagt, is het VAPH steeds meer betrokken partij in het conflict geworden. Dit wordt onder meer bewezen door het feit dat ze er maar niet in slagen tot een akkoord te komen.

Ik hoop ten tweeden male dat u erin zult slagen een aantal correcties door te voeren. Ik hoop dat u bereid bent in verband met dit dossier een echt degelijk bestuur tot stand te brengen en te garanderen. Ik hoop dat u bereid bent de huidige beheersovereenkomst met een jaar te verlengen, een bemiddelaar aan te duiden en een duidelijke evaluatie uit te voeren.

De voorzitter: Mevrouw Van der Borgh heeft het woord.

Mevrouw Vera Van der Borgh: Voorzitter, door uitvoering van het reglement van het Vlaams Parlement is mijn vraag om uitleg omwille van de interpellatie van mevrouw Vogels weggevallen. Ik heb nu echter de mogelijkheid me aan te sluiten.

Ik wil me nadrukkelijk bij de opmerkingen van mevrouw Vogels aansluiten. Ik zal die opmerkingen hier niet herhalen. Ik wil enkel meegeven dat tijdens de vergadering van 30 juni 2010 een bezorgdheid over de partijgrenzen heen is geuit. Alle partijen waren het er toen over eens dat de gebruikersverenigingen het best opnieuw in een platform konden worden samengebracht. Dat was toen het algemeen uitgangspunt.

Ik stel nu vast dat dit helemaal niet is gelukt. Bepaalde zaken lopen heel anders. Ik zou dan ook graag de visie van de minister horen op bepaalde feiten die hier het gevolg van zullen zijn.

Minister, op 1 november 2010 zal de ondersteuning wegvallen. Hoe zullen de vrijwilligers in de toekomst dan worden ondersteund? Hoe zult u voor de continuïteit van de dienstverlening

zorgen? De Vlaamse overheid miskent de verenigingen die gedurende jaren degelijk werk hebben geleverd. De overgrote meerderheid van alle aangesloten verenigingen stelt nadrukkelijk de voorstellen van het VAPH in de nota 'Herorganisatie ondersteuning gebruikersparticipatie zorgregie' niet te kunnen onderschrijven. Hoe wilt u hiermee omgaan? Hoe gaat u om met het feit dat een zeer breed werkveld nu steigert? De verenigingen wensen dit niet. Ze vinden dat dit zo niet kan. De minister moet een degelijk antwoord op deze roep van de sector geven.

Ik wil afsluiten met het betoog dat ik op 30 juni 2010 ook al heb gehouden. Wordt het geen tijd voor een echte evaluatie en een audit van de werking van het VAPH? We stoten daar telkens weer op allerlei problemen. Aangezien de nood nu zeer groot is, zou ik die vraag uitdrukkelijk willen herhalen. Bent u daartoe bereid?

De voorzitter: Mevrouw Stevens heeft het woord.

Mevrouw Helga Stevens: Voorzitter, ik verwijs in de eerste plaats naar de interpellatie van mevrouw Vogels. Ik betreur dat dit dossier opnieuw op tafel komt. Ik ben zeker niet tegen een bespreking van dit dossier, maar ik vind het jammer dat het op deze manier opnieuw op tafel moet komen.

Ik dacht dat we in juni 2010 duidelijk hadden afgesproken de onderhandelingen een kans te geven. De organisatie moest de kans krijgen verder te blijven werken. Ik hoor nu dat hier op een vreemde manier wordt gewerkt. De manier waarop het VAPH dit dossier aanpakt, lijkt me bijzonder vreemd. Het is geen voorbeeld van goed bestuur. Aangezien mevrouw Vogels het probleem al heel duidelijk heeft uiteengezet, zal ik niet in detail treden.

Tijdens de commissievergadering van 30 juni 2010 heeft de minister naar het besluit van de Vlaamse Regering van 17 maart 2006 verwezen. Hij heeft hierover het volgende verklaard: "In dat besluit staat dat de mensen versterkt moeten worden die ook mee in de zorgregie functioneren. Dat is de kernopdracht waarover gaat en waarvoor het VAPH in de financiering heeft voorzien." en ook: "De problematiek gaat over de vraag hoe we de gebruikers en de personen met een beperking versterken om binnen de besluitvorming die te maken heeft met de toewijzing van zorg de rol op te nemen en de stem te zijn van de gebruikers. Niemand betwist dat dit een essentieel deel is en dat we ervoor moeten zorgen dat het gecontinueerd kan worden."

Minister, het lijkt er nu op dat er geen continuering komt. De brief van het VAPH aan het VGPH is in tegenspraak met wat hier is afgesproken. Zal al dan niet een ernstige evaluatie van de beheersovereenkomst volgen? Komt er een audit? Hoe moet het volgens u verder? Ik zou graag een duidelijk antwoord op deze vragen krijgen. Hoe zult u rekening houden met de terechte en cruciale vraag van het werkveld om over een sterke platformorganisatie te kunnen beschikken? Ik ben benieuwd naar uw antwoord.

De voorzitter: De heer Crombez heeft het woord.

De heer John Crombez: Voorzitter, het is jammer dat we deze discussie opnieuw moeten voeren. Vreemd genoeg verloopt ze trouwens een beetje op dezelfde manier als de vorige keer.

Ik wil hier niet te lang over uitweiden. Als het kikkers zou regenen, zouden sommige mensen nog om een evaluatie van het VAPH vragen. Het is de eerste keer al duidelijk gesteld dat het om een koepelvereniging gaat. Die koepel verenigt verenigingen die personen met een handicap vertegenwoordigen en bijgevolg een belangrijke rol vervullen.

Ik heb toen ook al vermeld dat het vreemd is dat die verenigingen er niet in slagen hun eigen inhoudelijke werkingen op elkaar af te stemmen. Dat is blijkbaar een zeer moeilijke discussie. Het gaat er niet om of de meeste of de minste verenigingen discussiëren. Tot nu is het blijkbaar onmogelijk geweest een gemeenschappelijke grond te vinden. Voor mij is het even belangrijk dat de kleine verenigingen een even grote stem krijgen in de manier waarop die

koepel wordt georganiseerd. Ik kan enkel betreuren dat die verenigingen er niet in slagen een gemeenschappelijke grond te vinden, wat ertoe leidt dat de personen met een handicap minder goed worden vertegenwoordigd.

We zaten toen met een andere timing in ons achterhoofd. Het ging toen vooral om mei of juni 2011. Nu is de cruciale vraag of er nog tijd is voor al die mensen in opzegging moeten worden geplaatst. Het gaat opnieuw om tijd. Dat is de belangrijkste vraag. Uiteindelijk, minister, is iedereen het er toch over eens dat we dat moeten vermijden. Het lijkt me even belangrijk om de juiste verantwoordelijkheden te duiden. Zelfs als er vragen zijn over kwatongen in het kabinet, kan dat er volgens mij weinig mee te maken hebben. Een kabinet of een minister kan enkel vragen dat verenigingen zich op een goede manier organiseren. Het probleem moet worden benoemd waar het zich heel concreet stelt. Er moet in die richting een zware en duidelijke boodschap worden gegeven. Het gaat over de vertegenwoordiging van personen met een handicap. Ik zou het heel erg betreuren als men dat niet goed georganiseerd krijgt.

De voorzitter: Minister Vandeurzen heeft het woord.

Minister Jo Vandeurzen: Collega's, eerst en vooral keer ik terug naar het moment van de vorige interpellaties, 29 juni. Toen heb ik aangegeven, op basis van de informatie waarover ik beschikte en vooral op basis van het besluit van 16 maart 2006, wat de toestand was. Ik heb gezegd dat het VAPH had vastgesteld dat er een probleem was van representativiteit van de vzw, doordat enkelen de vzw verlaten hadden. Er is dus een probleem omdat er een debat was ontstaan over de representativiteit.

Er is duidelijk ook een debat ontstaan over de taken waarvoor de financiering vanuit het VAPH dient. Er zijn verschillende visies over wat de vereniging zou kunnen doen en moet doen. Er zijn ook debatten over wat er allemaal besproken kan worden. De financiering is gegeven om de taken zoals uitgeschreven in het besluit uit te voeren. Ik heb moeten vaststellen – en dat heeft allemaal niets te maken met mijn persoonlijke mening – dat daarover een discussie is ontstaan tussen de verenigingen die lid zijn van het VGPH en vervolgens vanuit het VAPH, dat de financiering voor zijn rekening moest nemen, naar het VGPH.

Over die observaties is geen discussie geweest. Uiteraard valt er wel te discussiëren over de vraag: wat is representatief? Hoe meet je dat? Ik heb erkend dat je, als het moet, op dat punt een aantal criteria moet bepalen, die er nu niet echt zijn.

Ik heb toen ook het volgende herhaald, wat in het besluit staat. Het platform is geen vereniging die als kerntaak heeft de belangen van personen met een handicap en hun wettige vertegenwoordigers te behartigen. Het is een vereniging die bestaat uit vertegenwoordigers van verenigingen. Ik heb gezegd dat het voor iedereen duidelijk moet zijn dat, als iedereen op zijn posities blijft staan, we niet tot een akkoord zullen komen. Het gaat over representativiteit en taakstelling. Er zou een complementariteit moeten zijn tussen de taakstelling van de verenigingen die lid zijn van deze vereniging en de vereniging zelf.

Ik heb toen ook aangegeven, en daarover was er evenmin een debat, dat conform de tekst van het besluit in artikel 41 – het is niet iets dat ik of iemand anders moet uitvinden – de erkenning als platform wordt verleend voor een periode van 5 jaar. Ik heb aangegeven dat er op het einde van die periode hoe dan ook een debat zou zijn over de vraag of alles op dezelfde manier moest continueren. Die discussie is geopend. Er is een debat ontstaan. Er zal dus een evaluatie moeten komen, zoals sommigen hier ook gesuggereerd hebben. Naar aanleiding van de evaluatie van die vereniging – nog een andere dan de evaluatie van het VAPH – zullen de representativiteit en de kerntaakstelling versus de financiering aan de orde zijn.

Ik heb toen benadrukt dat het de ambitie is om te blijven bij één platform. Ik denk dat we dat allemaal nog hopen en wensen. Ik heb ook gezegd dat het, als we dat niet rond krijgen, heel

jammer is, in eerste instantie voor de gebruikers zelf, zoals de heer Crombez ook aangeeft. Artikel 36 zegt: “Binnen de perken van in de begroting ingeschreven kredieten kan het agentschap een Vlaams platform van verenigingen van personen met een handicap erkennen en subsidiëren.” Dan moet ik misschien op een bepaald moment vaststellen dat dat niet meer kan gebeuren, omdat je niet meer iedereen aan de tafel hebt. Dat zouden we als zeer erg moeten beschouwen.

Met het oog daarop heb ik gevraagd aan het VAPH, naar aanleiding van de suggesties hier, dat er ruimte voor discussie zou zijn, in de wetenschap dat het besluit zegt dat de erkenning na 5 jaar afloopt. De representativiteit en de kerntaakstelling versus de financiering zijn het onderwerp van een discussie tussen de verenigingen geworden. Indien men niet onderweg een oplossing zou vinden, moest het beleid na die 5 jaar – liefst niet op het laatste – hoe dan ook ingrijpen en de regelgeving aanpassen. Als er geen unanimititeit of toch quasi consensus is over representativiteit en kerntaken, zullen we moeten kijken hoe we dat debat objectiveren en misschien bepalen wat representatief is. Als we één platform willen houden, zullen we daarvoor criteria moeten vastleggen. Dan zullen we ook moeten kijken hoe de financiering zich ten opzichte van de taakstelling verhoudt. Dat is toen dus besproken.

Zoals mevrouw Vogels heeft gezegd, is toen met het VAPH contact opgenomen. Op 30 juni heeft het VAPH op onze vraag een brief geschreven aan het VGPH met de gekende inhoud: “Gegeven het feit dat het VAPH alle kansen wil geven om te komen tot een gedragen oplossing met betrekking tot een hertekening van het organisatiemodel voor de ondersteuning van gebruikersparticipatie in de zorgregie, wens ik u met dit schrijven mee te delen dat ik de opschorting van de uitbetaling van de subsidies zal opheffen.” Het punt was dat het VAPH beweerde dat er, doordat er enkelen vertrokken waren, geen representativiteit meer was, dat dus de erkenningsvoorwaarde voor die subsidies er niet meer was en dat daarom de betaling moest stoppen.

Het ging verder: “Het VAPH engageert zich om verder te zoeken naar een oplossing in overleg met alle betrokken actoren teneinde één gedragen platform ter ondersteuning van de gebruikersparticipatie in de zorgregie te handhaven.” De administrateur-generaal verwijst ook naar het feit dat er betoelaging is vanaf 1 maart 2006. Zo komt hij tot eind februari 2011 als datum waarop de erkenningsperiode afgelopen is. Tegen dan moet de erkenning geëvalueerd zijn en moet er een nieuwe erkenning worden toegekend. Dat is juridisch de toestand.

Nadat die brief is gekomen, zijn de onderhandelingen opnieuw opgestart in augustus, naar ik begrepen heb. Volgens de verslaggeving die ik van de administratie krijg, werd er op 16 augustus gestart met een bilaterale consultatieronde tussen het VAPH en de gebruikersverenigingen teneinde het voorstel van een hertekend organisatiemodel af te toetsen en een draagvlak te genereren.

Het VAPH heeft al overlegd met tien gebruikersverenigingen en heeft het voorstel op basis van hun bemerkingen verder aangevuld en aangepast. De afspraak met de al geraadpleegde verenigingen was dat het VAPH het voorstel telkens aanpast conform de opmerkingen van het laatste bilaterale overleg. Zo bespreekt men op een volgend bilateraal overleg steeds de meest actuele versie. Het voorstel wordt aangepast zolang er geen breekpunten zijn en zolang de verenigingen bevestigen dat ze met de geest van het voorstel akkoord gaan. Terwijl tijdens een overleg over bepaalde zaken mogelijk opties ontstaan voor verdere concretisering, die verschillen van vorige versies, duidt het VAPH de opties aan in de tekst. Na de consultatieronde zal het VAPH de voorlopige eindversie sturen naar alle gebruikersverenigingen zodat iedereen kan nagaan wat er gewijzigd is in de loop van de consultatieronde en of de gemaakte opmerkingen voldoende vervat zitten in het voorstel. Dat was de procedure.

De consultatieronde verliep – althans tot op een bepaald ogenblik – constructief en op een verrijkende wijze. Ik heb in de vakantie enkele keren naar de voortgang geïnformeerd, en mij werd toen bericht dat er witte rook in het vooruitzicht was en dat men dus naar een akkoord ging.

Op 8 september communiceerde het VAPH de stand van zaken van het bilaterale overleg aan de regionale overlegorganen (ROG's) en de gebruikersverenigingen en nodigde een aantal extra verenigingen uit voor overleg over het voorstel. Dan heeft het VGPH, zo zegt het VAPH mij, een mail ontvangen dat minstens één vereniging niet meer akkoord ging met het voorstel tot hertekening van het organisatiemodel. De verzameling van de verenigingen, het VGPH dus, zou uiteraard worden geconsulteerd, maar blijkbaar was het de bedoeling om dat te doen nadat de gebruikersverenigingen gehoord werden en indien er een breed draagvlak voor het voorstel was. Het VAPH is dus van plan om het voorstel met het VGPH te bespreken.

Er is intussen op 28 september, zegt men mij, een overleg geweest tussen het VAPH en enkele leden van de raad van bestuur van het VGPH. Het VAPH heeft daar nog eens bevestigd dat het van plan is, na het beëindigen van de bilaterale consultatieronde met de gebruikersverenigingen en indien er voldoende draagvlak is, het voorstel met het VGPH te bespreken.

Voor het VAPH is de conclusie dat men al een hele tijd probeert te bemiddelen bij de meningsverschillen tussen de gebruikersverenigingen en de conflictueuze situatie binnen het VGPH. Het VAPH zou ook een voorstel tot herorganisatie van de ondersteuning van de gebruikersparticipatie proberen te formuleren na die consultaties. Het agentschap heeft inderdaad zelf een voorstel opgesteld. Het aanvoelen was dat iemand toch ergens de pen moest houden. Blijkbaar was er in die bilaterale contacten behoorlijk wat draagvlak, met uitzondering van een vereniging die dus op een bepaald moment heeft gezegd dat ze niet meer volgde.

Het VAPH zegt dat het nog altijd openstaat voor aanpassingen en voorstellen tot verbetering. De vraag is niet enkel of het voorstel wordt gedragen door het VGPH: de vraag is ook of het wordt gedragen door degenen die moeten zorgen voor de representativiteit van het VGPH. De bemiddeling vindt plaats tussen potentiële leden en leden van het VGPH, waar er duidelijk een debat is. Niet het VAPH vraagt een debat. De vaststelling dat er enkelen zijn vertrokken, heeft een debat geïnitieerd over representativiteit.

Nogmaals, als u of ik vinden dat de ene wel of de andere niet representatief is, zit er in het besluit geen enkele indicatie om dat te concretiseren. Dan is de enige optie om dat te concretiseren tegen een volgende erkenning en ervoor te zorgen dat er een objectieve aanduiding is om te zeggen of de ene vereniging dan wel de andere zijn representativiteit kan bewijzen.

Voor het VAPH is er nooit een voorstel geweest dat te nemen of te laten is. Het is altijd de bedoeling geweest om het voorstel te laten evolueren. Er is duidelijk een meningsverschil tussen de gebruikersverenigingen. Daarin probeert men een *modus vivendi* te vinden. Ik had dus het bericht dat men dicht bij een consensusvoorstel zat en daar heb ik ook de teksten van. Maar blijkbaar is dat toch niet het geval. Het debat is wat dat betreft nog open.

In het licht van deze realiteit, vind ik in alle eerlijkheid dat de administrateur-generaal tegenover de vzw moeilijk in plaats van de politiek of wie dan ook kan zeggen wat er moet gebeuren op het moment dat deze erkenning afloopt. Er is duidelijk een problematiek die moet worden opgelost. We hopen allemaal dat die door overleg wordt opgelost. In juni hebben we allemaal onze goede wil getoond en hebben we gevraagd dat de administrateur-generaal de stopzetting van de financiering zou opheffen om die negotiaties mogelijk te maken.

Ik kan niet voor mijn beurt spreken. De erkenning loopt af eind februari. Er moet een nieuwe erkenning komen aan een vereniging die representatief zal zijn, met een taakstelling waarvoor de financiering adequaat zal zijn. Er zijn twee mogelijkheden. Ofwel is er een quasi consensus – we laten het niet gijzelen door één organisatie – over de begrippen die wij allemaal kunnen onderschrijven en dan is het relatief simpel, ofwel is dat niet zo. En op dit moment is dat niet zo. Als de situatie niet wijzigt, zal er naar mijn aanvoelen een aanpassing

aan de regelgeving nodig zijn. Dan zijn we bijna met een aanbesteding van overheidsopdrachten bezig, want dan moet ik vragen wie er kandidaat is om aan die voorwaarden te voldoen en dat kan bewijzen. Dat is helemaal niet de wens. Ik vind dat een kwalijke evolutie. Dat moeten we trachten te vermijden.

Wat het personeel betreft, begrijp ik de situatie uiteraard heel goed. Ik wil er geen misverstanden over laten bestaan. Wat ook de oplossing is, we moeten ervoor zorgen dat de knowhow gewaarborgd wordt en dat er maximale inspanningen gebeuren voor het personeel. Ik sluit niet uit dat we in de erkenning voor een nieuwe vzw voorwaarden opnemen over het personeel en de overdrachten. Dat kunnen we doen. We moeten zeker inspanningen doen voor het personeel.

Dat neemt niet weg dat de grond van de zaak is dat er tussen de gebruikersverenigingen een consensus moet ontstaan. De suggestie om nog een jaar te verlengen – wat het besluit niet toelaat – zal aan dat probleem niets veranderen. Ik heb dat toen al benadrukt. U hebt dat niet tegengesproken, enkel gevraagd dat men de schorsing van betaling zou opheffen. De realiteit is wat ze is. De erkenning loopt af en ze kan maar voor 5 jaar worden gegeven, tenzij het besluit wordt gewijzigd. Als ik het besluit moet wijzigen, wat ik niet uitsluit, is het omdat de ambitie moet zijn: één platform, representatief, met een financiering voor de kerntaken.

Ik ben graag bereid om de suggestie over te maken om een bemiddelaar aan te stellen tussen de gebruikersverenigingen. Mij niet gelaten. Als het kan, geen enkel probleem. Het is tussen de gebruikersverenigingen dat het vastzit en dat er een akkoord over de invulling van dat besluit moet worden gevonden.

Ik ben zeer uitdrukkelijk bereid om een inspanning te doen om bij de verlening van de nieuwe erkenning ook te zorgen dat er inspanningen gebeuren voor het personeel. Dat is een inspanningsengagement. Het lijkt me niet meer dan billijk dat we dat proberen te organiseren. Ik kan me voorstellen dat het personeel nu ook een beetje tussen hamer en aambeeld zit, gelet op de meningsverschillen tussen de organisaties die al dan niet lid zijn of zouden moeten zijn van een representatief platform.

Mevrouw Mieke Vogels: Minister, uw antwoord is duidelijk in zijn onduidelijkheid. We mogen niet rond de hete brij draaien. Uiteindelijk heeft één organisatie, het KVG met enkele zusterorganisaties, in november 2009 het platform verlaten. Oorspronkelijk en naar buiten omdat er meningsverschillen waren over waarmee het platform zich bezighield. Die meningsverschillen zijn legitiem. In de feiten vond men het niet kunnen dat er zoveel financiering gaat naar het VGPH. U hebt het altijd over ‘representativiteit’. Men vindt dat dat geld moet gaan naar of via de ledenverenigingen, zeg maar het KVG en eventueel ook de Vlaamse Federatie van Gehandicapten (VFG).

Na de vorige interpellatie heb ik een zeer boze mail gekregen van de directie van het KVG. Ik ben daar naartoe geweest. Ik ben het gesprek aangegaan. Men heeft mij, in alle boosheid, bevestigd dat het besluit dat voorlag van het VAPH, een voorstel was waarin het KVG eigenlijk de pen had gehouden. Dat was eigenlijk een aanbesteding. Organisaties kunnen worden erkend als ze voor alle gehandicapten werken en in heel Vlaanderen. Het is voor het KVG niet prettig dat die interpellatie ertussen gefietst is. Blijkbaar houdt het KVG nu het been stijf, niet over de taak van het VGPH, maar omdat het er fundamenteel oneens mee is dat de ondersteuning van de gebruikersorganisaties gaat via een platform en niet via de ledenverenigingen.

Minister Jo Vandeuren: Mevrouw Vogels, voor alle duidelijkheid, het besluit zegt dat de financiering dient voor de ondersteuning in de zorgregie. Het gaat niet over de ondersteuning van de gebruikersverenigingen.

Mevrouw Mieke Vogels: Dat klopt. Dat is mijn tweede opmerking. Je zou toch minstens verwachten dat, als er over een beheersovereenkomst zoveel te doen is en die loopt af, men

evalueert of die vereniging gedaan heeft waarvoor ze werd gefinancierd. Dat is nog altijd niet gebeurd.

Heeft het VGPH het ontvangen geld aangewend om de gebruikers in het licht van de zorgregie te ondersteunen? Dit is de eerste vraag die we ons moeten stellen. Waarom zou de minister nu verklaren dat de vereniging haar werk goed doet, maar tijdens de gesprekken niets anders mag bespreken? Ze mogen niet over zorgvernieuwing praten. We kunnen toch niet zeggen waarover een vereniging al dan niet mag praten. Ik vraag me bijgevolg af waarom de kerntaken van het gebruikersplatform nog steeds niet zijn geëvalueerd.

Volgens de minister heeft het VAPH alle inspanningen geleverd en is permanent bilateraal onderhandeld. De minister weet echter wat onderhandelingen zijn. Op een bepaald ogenblik stoppen de bilaterale besprekingen en gaat iedereen rond de tafel zitten om een discussie te voeren. Nu wordt na lang onderhandelen het excuus ingeroepen dat een vereniging niet akkoord gaat en er blijkbaar niet meer kan worden voortgedaan. Dit lijkt me enigszins doorgestoken kaart. Ik vraag me dan ook af welke verenigingen niet meer akkoord gaan. Ik zou wel eens willen weten wie precies heeft afgehaakt. Gaat het hier om een representatieve vereniging? Hangt het van deze vereniging af of alles al dan niet kan voortgaan?

Dit trieste verhaal bewijst eigenlijk dat we met betrekking tot personen met een handicap nog niet aan een nieuwe periode toe zijn. Mensen die zelf voor hun lot opkomen, zitten ook in die organisatie. Hoewel ze veel leden telt, wordt een organisatie als BOL-BUDIV nog steeds als een organisatie van tweede orde beschouwd. De belangrijkste organisaties zijn de grote traditionele ledenorganisaties. Ik betreur dit ten zeerste.

De minister heeft verklaard dat hij zich voor het personeel wil inzetten. Hij wil een inspanningsengagement aangaan. Wat moet ik daaronder verstaan? Hij wil niet voor zijn beurt spreken. Uiteindelijk zal hij echter de knopen moeten doorhakken en het besluit al dan niet wijzigen.

De minister is bereid een bemiddelaar aan te stellen. Ik stel voor iemand aan te stellen die niet met een rugzak op het terrein verschijnt. Hij moet de sector kennen, maar hij mag geen belangen vertegenwoordigen. Dat is erg belangrijk.

Dit zeer ongelukkig verhaal slaat vele wonden in de samenwerking tussen de verschillende gehandicaptenorganisaties. De manier waarop het VAPH onderhandelt, zorgt voor een verdeel-en-heersstrategie. De raad van bestuur vergadert, maar niemand weet nog in welke richting te kijken of wie wat wil. Ik vind dit een onverantwoorde handelwijze.

De voorzitter: Mevrouw Van der Borght heeft het woord.

Mevrouw Vera Van der Borght: Ik sluit me opnieuw volledig bij mevrouw Vogels aan. We delen dezelfde bekommernis. De minister heeft verwezen naar de informatie die hij heeft ontvangen. Ik vraag me af hoe die informatie is weergegeven. Gaat het om mensen die objectief weergegeven waar het om gaat? Ik vrees er sterk voor.

Volgens die informatiebronnen van de minister zaten we in juli en augustus 2010, de periode tijdens dewelke hij om informatie heeft verzocht, zeer dicht bij een voorstel. Wij krijgen echter van 75 percent van de sector iets heel anders te horen.

De minister heeft het meermaals over de representativiteit gehad. Ik herhaal de vraag van mevrouw Vogels. Wie wil er nu echt uitstappen? Kan de minister eens concreet meedelen welke vereniging er wil uitstappen en hoeveel leden die vereniging vertegenwoordigt? Kan hij dan ook vermelden welke verenigingen willen voortgaan en hoeveel leden zij vertegenwoordigen?

We kunnen deze discussie blijven herhalen. De minister heeft erop gewezen dat er een besluit is en dat het allemaal afloopt. Dat wil niet zeggen dat alles wat goed is, moet worden weggeveegd. Indien iets goed werkt, kunnen we dat perfect laten voortleven. Wat zijn diensten heeft bewezen, kunnen we blijven ondersteunen. We kunnen ook zeggen dat het

afloopt. Dat zou op zich een ideale gelegenheid vormen om het blad leeg te maken en van nul te herbeginnen. Dat gebeurt in de politiek tegenwoordig ook. Het blad wordt terug leeggemaakt en iedereen herbegint. We zouden zelfs een ‘clarificateur’ kunnen aanstellen. Zo werkt het echter niet.

Ik vraag de minister eerlijk te zijn en ons te vertellen wat de bedoeling is. Als het de bedoeling is een aantal verenigingen eruit te halen en het weer zelf voor het zeggen te krijgen, moet hij hierover duidelijk zijn. Hij moet dan geen verhalen over een gebrek aan representativiteit vertellen. Indien we die toer opgaan, kunnen we veel van de kaart vegen.

De voorzitter: Mevrouw Stevens heeft het woord.

Mevrouw Helga Stevens: Ik kan me enkel aansluiten bij wat de vorige sprekers hebben verklaard. Ik stel me ook vragen bij het zogezegd probleem van representativiteit. Tijdens de vorige discussie die we in deze commissie over dit dossier hebben gevoerd, hebben we gemerkt dat veel verenigingen nog steeds lid van het VGPH zijn. Enkel de Katholieke Vereniging Gehandicapt en het Overlegplatform Geestelijke Gezondheidszorg Vlaams-Brabant (VLABO) zijn eruit gestapt. In feite gaat het om de partners uit de christelijke zuil. Zijn ze er nog steeds uit? Zijn er ondertussen ook nog andere organisaties uitgestapt? Zijn ondertussen misschien ook organisaties opnieuw aan boord gestapt?

Ik vrees dat het KVG nog steeds het been stijf houdt. Ik vind dit bijzonder jammer. Dit is zeker niet in het belang van alle personen met een beperking of van alle zorgbehoevende gebruikers. Ik vind het jammer te moeten vaststellen dat hier machtsspelletjes worden gespeeld. Dit gaat tegen de belangen van de mensen in.

Mevrouw Vogels en mevrouw Van der Borght hebben gevraagd wie aan de kant blijft staan en of dit een bewuste keuze is. Moeten die organisaties door middel van die beslissing dan de rest van de organisaties gijzelen? Iedereen mag natuurlijk van mening verschillen. Indien, los van het ledenaantal, een grote meerderheid van de verenigingen nog steeds van dat project overtuigd is en nog steeds verdere stappen wil zetten, vraag ik me af waarom ze door een andere partij moeten worden gegijzeld. Die andere vereniging kan dan wel de grootste zijn, maar in mijn ogen gaat het om een foute redenering.

In verband met de taakstelling stel ik nog een tweede probleem vast. Het is niet duidelijk of de taken goed zijn uitgevoerd. De vraag over de kwaliteit kunnen we nog steeds niet beantwoorden. Er is immers nog steeds geen evaluatie gebeurd. Hoe kunnen wij nu beoordelen of ze hun werk kwalitatief goed hebben uitgevoerd? Het maakt me niet uit wat ze naast hun kernopdracht al dan niet hebben gedaan. Belangrijk is of ze hun kernopdracht goed hebben vervuld. Aangezien er nog geen evaluatie is geweest, kunnen we daar echter geen oordeel over vellen. Ik vind dit in elk geval vreemd.

De minister heeft daarnet verklaard dat de beheersovereenkomst binnenkort sowieso afloopt. Er lopen hier echter veel beheersovereenkomsten af. Zo loopt binnenkort de beheersovereenkomst met de VRT af. De minister van Media zal het niet in haar hoofd halen te verklaren dat het sowieso afgelopen is. We moeten voor continuïteit zorgen. Ik vraag me af waarom dat in dit verband niet kan. In afwachting van een beheersovereenkomst kunnen we wat nu al bestaat gewoon verder laten werken. Ik zou het wel eens willen meemaken dat de minister van Media verklaart dat de beheersovereenkomst nog niet klaar is en dat iedereen die voor de VRT werkt zijn opzegging mag krijgen. Er zou nogal een bom ontploffen.

Waarom zorgen we hier niet voor continuïteit? Dit punt is in juni 2010 misschien niet aan bod gekomen. Nu is het echter acuut. Die mensen krijgen hun opzegging. Ze zullen ander werk beginnen te zoeken. Dit zal ertoe leiden dat hun expertise zal verdwijnen. Dat zou een spijtige zaak zijn. Op dat ogenblik zouden de organisaties die aan de kant staan hun doel bereiken. Ik vind dit een perfide effect.

De voorzitter: De heer Crombez heeft het woord.

De heer John Crombez: Ik vind dat we hier een eigenaardige discussie over een belangrijk onderwerp voeren. Ik heb de website bezocht. Het is duidelijk dat de verenigingen zich actief inzetten om de belangen van personen met een handicap door middel van het VGPH te verdedigen. Er wordt hier gevraagd wie al dan niet wil meedoen. Eigenlijk gaat het erom dat in het licht van de zorgregie is beslist dit actief te organiseren. Het gaat hier over die organisatie.

Wat het belang van de continuïteit betreft, sluit ik me bij mevrouw Stevens aan. Dat we die continuïteit dreigen te verliezen, is een belangrijk element. Andere elementen en overwegingen, zoals wie al dan niet te goeder of te kwader trouw is, zijn voor mij secundair. Belangrijker is dat het platform nu niet doet wat het zou moeten doen. In functie van de actieve verdediging van personen met een handicap moet het platform zich goed organiseren.

We zijn ondertussen 4 maanden verder. De verenigingen slagen er maar niet in samen een voorstel uit te werken. De minister stelt dan ook voor tot een evaluatie over te gaan. Dit is het gevolg van wat ze zelf creëren. Op zich betreur ik dit. Ik verkies continuïteit. Dit is zeker belangrijk voor het personeel. Die instelling stelt heel wat mensen te werk die goed werk leveren. Ik loop hier in feite al enigszins op de evaluatie vooruit. Ik betreur in elk geval dat de afgevaardigden van de verenigingen er niet in slagen zelf tot een overeenkomst te komen.

Mevrouw Vera Van der Borgh: Mijnheer Crombez, u weet toch zelf waarom die verenigingen niet akkoord gaan en willen vertrekken?

De voorzitter: Minister Vandeurzen heeft het woord.

Minister Jo Vandeurzen: Zoals ik in juni 2010 al heb verklaard, vind ik de situatie inriest. Er waren toen al insinuaties over geheime agenda's. Nu dit onderwerp naar het politieke toneel wordt gebracht en er interpellaties worden ingediend, weet ik niet of de sfeer tussen de actoren zal verbeteren. Er heerst een zeker vooroordeel. Bepaalde organisaties worden verondersteld bepaalde agenda's te verdedigen.

Ik was niet op de hoogte van de brief die de administrateur-generaal in september 2010 heeft verstuurd. Het is niet zo dat ik op een bepaald ogenblik heb vastgesteld dat de vereniging niet meer aan de erkenningsvoorwaarden voldoet: de administrateur-generaal heeft me hiervan op de hoogte gesteld. Dat is gebeurd op het ogenblik dat de politieke arena al werd betreden en de discussie hier al zou worden gevoerd.

Het moet onze ambitie blijven tot een enkel, voldoende representatief platform te komen. De vraag naar de representativiteit is altijd al gesteld. Niemand betwist dat ze vorige keer ook al aan bod is gekomen. Ik kan dat ook erg vinden, maar ze is gesteld.

De vraag betreffende de evaluatie van de werking van het VGPH is terecht. Die evaluatie zal moeten plaatsvinden. Dit doet echter niets af aan de huidige erkenningsvoorwaarden. Voor de volgende erkenning zal ook worden gevraagd of de vereniging is opgericht "met een raad van bestuur samengesteld uit vertegenwoordigers van verenigingen van personen met een handicap die beantwoorden aan de volgende criteria: de verenigingen vertegenwoordigen een voldoende representatieve doelgroep ten aanzien van de doelpopulatie".

Nu beweren grotere en kleinere organisaties dat de vzw niet aan die voorwaarden voldoet. Om die reden heeft de administrateur-generaal me laten weten dat hij, gelet op het wegvallen van de erkenningsvoorwaarde, de betaling moest stopzetten. Ik heb hem verteld dat hij moest blijven doorbetalen en dat hij een oplossing moest zoeken.

Indien voor de volgende erkenningsronde geen consensus wordt gevonden, zullen meerdere kandidaten opstaan en verklaren wel aan de voorwaarden te voldoen. Op dat ogenblik zullen we de voorwaarden moeten verduidelijken. Ik zou het erg vinden in die situatie te belanden, maar dat kan op dat ogenblik de realiteit zijn. Indien er meerdere kandidaten zijn, zullen we de keuze van de overheid moeten objectiveren. De evaluatie is een element. Tenzij we dit

artikel wijzigen, zal de vereniging echter aan de basisvoorwaarde in artikel 38 moeten voldoen. Dat is de kern van de zaak.

Ik heb geen problemen met het zoeken naar een andere bemiddelaar. Het gaat hier echter om een probleem tussen de verenigingen. Ik wil het zelfs anders uitdrukken. Ik zal het VAPH suggereren zich niet meer met de onderhandelingen te moeien. Als het niet vooruitgaat, als er wordt geïnterpelleerd of als de heer Burssens ja, neen, of een ander woord zegt, wordt de schuld naar de administratie geschoven. Dat moet stoppen. De verenigingen moeten een oplossing zoeken. Indien ze in consensus een formule vinden die aan de bepalingen van de artikelen 37 tot en met 41 beantwoordt, zullen we opgelucht reageren en ervoor willen gaan. Ik zal de heer Burssens suggereren het dossier over de onderhandelingen tussen de verenigingen naar een derde partij door te schuiven. Hij kan zich hier beter niet in mengen. De zwartepiet wordt toch elke keer naar het VAPH doorgeschoven.

De evaluatie kan verschillende richtingen uitgaan. Ze zal echter niet beletten dat bij een nieuwe erkenning aan de erkenningsvoorwaarden wordt voldaan. Begin dit jaar heeft de administrateur-generaal me gemeld dat deze vereniging daar niet meer aan voldoet. Ik heb hem gezegd dat een oplossing moest worden gevonden en dat hij tot het einde moest blijven financieren.

Dat is de huidige toestand. Ik betreur de onderliggende insinuaties dat de politiek of mijn kabinet bij geweldige machinaties betrokken zouden zijn. Ik zou liever een consensus of een duidelijke keuze zien die me in staat stelt het besluit op een correcte wijze uit te voeren.

Indien we dit niet zouden doen, zou iemand kunnen vragen met welk recht die ene vereniging wel en die andere vereniging niet wordt erkend. Dit zou tot een procedure voor de Raad van State kunnen leiden. De noden in de sector zijn torenhoog. We moeten hier vechten om alle zorgnoden te lenigen. Op dat ogenblik zouden de gebruikersverenigingen onderling een juridisch conflict voor de Raad van State brengen. Dat zou een schitterend zicht zijn. Waar zijn we mee bezig?

We zullen onze pogingen voortzetten. Ik zal suggereren dat het VAPH de verenigingen zijn goede diensten niet meer aanbiedt om een oplossing te zoeken. Iemand anders die binnen het wettelijk kader een oplossing wil zoeken, kan de zaak mee in handen nemen. Indien dan tijdens de onderhandelingen een moeilijk punt opduikt, kan iemand anders worden geïnterpelleerd.

Met redenen omklede motie

De voorzitter: Door mevrouw Vogels werd tot besluit van deze interpellatie een met redenen omklede motie aangekondigd. Ze moet zijn ingediend uiterlijk om 17 uur op de tweede werkdag volgend op de sluiting van de vergadering.

Het incident is gesloten.

■

Vraag om uitleg van de heer Peter Gysbrechts tot de heer Jo Vandeurzen, Vlaams minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin, over een nieuw meerjarenplan in de bijzondere jeugdzorg - 2539 (2009-2010)

De voorzitter: De heer Gysbrechts heeft het woord.

De heer Peter Gysbrechts: Voorzitter, na het voorgaande geanimeerde debat volgt iets heel anders, namelijk mijn vraag om uitleg over een nieuw meerjarenplan voor de bijzondere jeugdzorg.

Het vorige Vlaams Parlement heeft een resolutie betreffende de visie op en de toekomstperspectieven voor het welzijn van kinderen en jongeren goedgekeurd. In die resolutie staat

uitdrukkelijk vermeld dat werk moet worden gemaakt van “een nieuw meerjarenplan dat rekening houdt met de analyse van de huidige situatie in de bijzondere jeugdzorg en de evaluatie van het Globaal Plan Bijzondere Jeugdzorg zoals opgenomen in het opvolgingsrapport Perspectief! en de reflecties van de sector tijdens de hoorzitting van 28 april 2009 in de commissie Welzijn van het Vlaams Parlement.”

Tijdens de vorige legislatuur heeft toenmalig minister van Welzijn Vervotte immers een eerste globaal plan opgesteld. De nieuwe werkvormen en de bijkomende capaciteit waren bedoeld om het hoofd te bieden aan de stijgende instroom in de bijzondere jeugdzorg en aan de hierbij horende wachtlijsten.

Het Vlaams regeerakkoord stelt uitdrukkelijk “de ambitie te hebben om de zorg voor jongeren met problemen en hun gezin grondig te versterken. Daarom voorziet het in de nodige middelen om het meerjarenplan uit te voeren, waarmee we een antwoord bieden op de toenemende vraag naar jeugdzorg. Hierbij houden we rekening met de uitgangspunten die vervat zijn in de door het Vlaams Parlement aangenomen resolutie betreffende de visie op en de toekomstperspectieven voor het welzijn van kinderen en jongeren. Uitbreiding van het aanbod in de bijzondere jeugdbijstand, in het bijzonder die werkvormen waar men ambulante werkt met jongeren en hun context, is hierbij cruciaal. De interventies binnen de Bijzondere Jeugdzorg sturen we in de richting van een bijzonder én tijdelijk hulpaanbod. We versterken de integrale jeugdhulp via de uitvoering van de prioritaire beleidslijnen uit het Vlaams Beleidsplan Integrale jeugdhulp 2008-2012.”

Ondertussen werden in de commissie Welzijn besprekingen georganiseerd rond visieteksten over kinderopvang en personen met een handicap, waarbij zowel gezocht werd naar nieuwe wegen om de toekomstige uitdagingen aan te kunnen als naar capaciteitsuitbreiding. Over de bijzondere jeugdbijstand blijft het evenwel stil, collega's. Nochtans kampt ook deze sector nog steeds met aanzienlijke wachtlijsten. Er zijn schrijnende situaties van jongeren die geen gepaste opvang en hulp vinden of helemaal geen opvang en bijstand, met soms zware gevolgen.

Morgen starten we met een commissie Jeugdzorg, die naar mijn mening een perfecte aanzet is voor een nieuw meerjarenplan voor de bijzondere jeugdzorg. Minister, denkt u daar ook zo over? Ik ga er alleszins van uit dat dit in de commissie Jeugdzorg aan bod zal komen. Vandaag lijkt me een perfect moment om een stand van zaken te vragen en te peilen waar u naartoe wilt met de bijzondere jeugdzorg.

Minister, komt er nog een nieuw meerjarenplan? Zo ja, wanneer? Zo nee, waarom niet? Dit lijkt mij toch een belangrijk onderdeel van het regeerakkoord. Het opvolgingsrapport Perspectief! schetste een beeld van een stijgende instroom van jongeren, langere verblijven in voorzieningen en de nood aan meer capaciteit, maar ook aan hulpverleningsvormen met een korte doorstroomtijd. Welke initiatieven werden intussen genomen?

De voorzitter: Mevrouw Schryvers heeft het woord.

Mevrouw Katrien Schryvers: Vanzelfsprekend heb ik, toen ik lid werd van deze commissie Welzijn, kennis genomen van het globaal plan Bijzondere Jeugdzorg en van het opvolgingsrapport Perspectief!. Dat laatste is voor mij een plan op zich, met tal van acties die tegemoet moeten komen aan de noden uit dat rapport. Ik onderschrijf vanzelfsprekend de nood aan een krachtadig beleid voor jongerenwelzijn en bijzondere jeugdzorg.

Dat er een probleem zit bij de instroom, weten we allemaal. Dat hebben we hier al meermaals vastgesteld. We willen er werk van maken via de commissie ad hoc, die de heel specifieke opdracht heeft gekregen om de altijd toenemende instroom te onderzoeken. Wat zijn de oorzaken van de grote bijkomende instroom en het feit dat er almaar jongere kinderen instromen? Ik hoop dat we daar in de komende maanden inzicht in kunnen krijgen, zodat er op gewerkt kan worden.

Minister, in de beleidsnota hebt u gezegd dat jeugdhulp een speerpunt is in uw beleid. Er zijn ook specifieke acties voor 2010: het versterken van het aanbod in de ambulante jeugdzorg wordt als een prioriteit naar voren geschoven, net als de uitbreiding van het residentiële aanbod. Minister, kunt u de stand van zaken op dat vlak geven?

De voorzitter: Mevrouw De Wachter heeft het woord.

Mevrouw Else De Wachter: Voorzitter, collega's, minister, ik wil me aansluiten bij de laatste spreker. De problematiek van de instroom wordt aangekaart. Dat is ook de reden dat er beslist is om die commissie ad hoc op te richten. Die gaat morgen heel concreet van start, met al enkele sprekers. Het is belangrijk dat we daar de tijd nemen en dat we het de komende weken en maanden efficiënt aanpakken, om een antwoord te kunnen krijgen op de vraag die heel concreet is afgebakend. Ik ben ervan overtuigd dat we allemaal achter de commissie ad hoc staan. Ik wil vragen om er ook rekening mee te houden, er geen hypotheek op te leggen en de commissie perspectief te bieden, om er met een open geest naartoe te kunnen werken.

De voorzitter: Minister Vandeurzen heeft het woord.

Minister Jo Vandeurzen: 'Perspectief! Evaluatie van het Globaal Plan Jeugdzorg – Visie op en toekomstperspectieven voor welzijn van kinderen' kijkt enerzijds achteruit naar de realisaties inzake de bijzondere jeugdzorg in de periode 2006-2009 en blikkt anderzijds vooruit aan de hand van een aantal strategische beleidskeuzes voor de toekomst. Dit plan kwam met ruime inspraak van het werkveld tot stand. We mogen dus stellen dat er over de inhoud en de keuzes van dit document een grote gedragenheid bestaat. Ook op een intersectoraal overleg, waarop de verschillende agentschappen en vertegenwoordigers van het private initiatief het plan ten gronde bespraken, mochten we dit draagvlak duidelijk onderkennen. Ik zie dus geen onmiddellijke meerwaarde in het schrijven van een nieuw plan de komende periode, zeker als we de urgentie om te ageren in ogeschouw nemen.

Het voorliggende plan is inhoudelijk voldoende onderbouwd en geniet genoeg draagvlak om de basis te vormen voor essentiële stappen in de verdere ontwikkeling van de jeugdhulp. Het is als dusdanig een inspirator voor de beleidsnota en -brieven en voor de opmaak van de beheersovereenkomsten die ik met de verschillende agentschappen afsluit, waardoor een planmatige en transparante aanpak gewaarborgd wordt.

Voor een groot aantal acties is trouwens al concreet een initiatief genomen. Daarnaast is hier al verwezen. Ik noem er enkele. Het traject voor het intersectorale decreet Pleegzorg is inmiddels opgestart. Het expertiseplatform jeugdzorg staat in de steigers. De voorbereidingen zijn genomen om een besluit te schrijven voor de voorzieningen van de bijzondere jeugdbijstand ter uitvoering van het geharmoniseerde Kwaliteitsdecreet. Er is een stroomlijning van de projectwerking van de bijzondere jeugdbijstand. Er zijn ontwikkelingen inzake de integrale jeugdhulpverlening, waarbij ik in het bijzonder refereer aan het uitgetekende traject inzake de toegangspoort. Er is de opstart van het project knelpunt-dossiers.

Sinds het begin van deze legislatuur werd het aanbod van de bijzondere jeugdbijstand aanzienlijk uitgebreid. Hierbij werd, rekening houdende met de vaststellingen uit het voornoemde plan, zowel ingezet op capaciteitsverhoging als op differentiatie en innovatie. Ik som punctueel de realisaties op.

In 2009 was er ten eerste een uitbreiding van het aanbod crisishulp aan huis met 108 plaatsen, waardoor het aanbod in heel Vlaanderen beschikbaar is. Deze hulpverlening, die via een kortdurende, intensieve interventie zorgvragen ombuigt om te vermijden dat zwaardere hulpverlening binnen de bijzondere jeugdzorg noodzakelijk is, heeft een duidelijke instroombeperkende finaliteit.

Er was ten tweede een uitbreiding van het aanbod thuisbegeleiding met 112 plaatsen. Deze uitbreiding focuste op een differentiatie van het mobiele aanbod door prioritair in te zetten op

kortdurende, aanklampende begeleidingen van maximaal 6 maanden. We verwachten van de diensten dat ze door het integreren van specifieke methodieken de differentiatie onderbouwen met het oog op een verhoogde doorlooptijd.

Er was ten derde een uitbreiding van het residentiële aanbod met 80 plaatsen.

Ook in 2010 werd de capaciteit van de bijzondere jeugdbijstand uitgebreid. Er was ten eerste een uitbreiding van het mobiele aanbod met 244 plaatsen: 228 plaatsen thuisbegeleiding en 16 plaatsen voor begeleid zelfstandig wonen, verspreid over alle regio's. Ook bij deze uitbreidingsronde lag de klemtoon op kortdurende begeleidingen van maximaal 6 maanden. De prioriteit ging naar initiatieven die de uitstroom uit residentiële voorzieningen faciliteren. Binnen deze uitbreidingen werd ook het projectmatig aanbod van de bijzondere jeugdbijstand, namelijk de projecten contextbegeleiding, als erkend aanbod geregulariseerd. Zo werd er een stevige juridische basis voor gecreëerd. 5 percent van het budget van de middelen die gereserveerd werden voor deze uitbreiding wordt geïnvesteerd in een getrappt wetenschappelijk onderzoekstraject, dat eerst zal focussen op methodische vraagstukken, zoals de gehanteerde methodieken en methodiekgetrouwheid bij de diensten, en daarna ook cliënttrajecten in beeld zal brengen. Dit onderzoek zal begin 2011 van start gaan.

Ten tweede werd in het arrondissement Antwerpen een nieuwe thuisbegeleidingsdienst met een capaciteit van 16 erkend, die werkt volgens de methodiek Nieuwe Perspectieven bij Terugkeer (NPT). Deze dienst werkt in nauw partnerschap met de gemeenschapsinstelling De Hutten en heeft als finaliteit naadloos mobiele vervolfbegeleiding te organiseren voor uitstromers uit de behandelunit van de gemeenschapsinstelling.

Ten derde werd het projectmatige aanbod voor gestructureerde kortdurende residentiële begeleiding geregulariseerd en vertaald als een bijkomende erkenning voor Ibisvoorzieningen. In totaal werden 15 voorzieningen geselecteerd, die samen 125 capaciteits-eenheden exclusief voorbehouden voor cliënteel dat rechtstreeks uit een gemeenschapsinstelling uitstroomt. We beogen met dit aanbod een jaarlijkse uitstroom uit de gemeenschapsinstellingen van circa 180 minderjarigen te realiseren.

Ten vierde werd de begeleidingscapaciteit van het project Youth at Risk verdubbeld. Dit project, dat nu 50 minderjarigen uit Limburg en Antwerpen per jaar begeleidt, werkt via een unieke combinatie van professionele hulpverleners en vrijwilligers in op zowel de instroom als de uitstroom van de gemeenschapsinstellingen.

Vervolgens werd er een experiment voor positieve heroriëntering opgestart, dat via een onmiddellijke, kortdurende interventie bij de aanmelding bij een comité voor bijzondere jeugdzorg probeert de doorstroom naar de niet-rechtstreekse hulpverlening te vermijden. De kwantitatieve finaliteit van het project omschrijft zich als volgt: maximaal 20 percent wordt na de interventie verder opgevolgd door het comité en maximaal 15 percent van de behandelde dossiers krijgen een vervolg in de niet-rechtstreekse hulpverlening. Dat zijn serieuze cijfers, maar 20 en 15 percent. Uit de eerste, zij het zeer voorlopige, resultaten van het experiment blijkt dat deze doelstellingen behaald worden.

Voor het proefproject multifunctionele centra (MFC) werd in het besluit van de Vlaamse Regering van 13 juli 1994 inzake de erkenningsvoorwaarden en de subsidiënormen voor de voorzieningen van de bijzondere jeugdbijstand een regelgevend kader gecreëerd. Tegelijk werd het aantal MFC's uitgebreid van 7, met een totale capaciteit van 140, naar 10, met een totale capaciteit van 750. Deze centra beogen, door het functioneel samenvoegen van de capaciteit van verschillende voorzieningen, een naadloze zorg op maat van de cliënt te organiseren. Uit de eerste experimentfase bleek deze werking alvast een gunstig effect op de verblijfsduur te hebben. Tijdens de tweede periode, die tot eind 2012 loopt, zal deze evolutie verder worden onderzocht.

Ook de komende jaren zal het uitbreidingsbeleid van de bijzondere jeugdbijstand onverminderd worden gecontinueerd. Het is mijn bedoeling om op korte termijn een oproep

te lanceren voor uitbreidingen te realiseren in de periode 2011-2014, waarbij, onder de vorm van een VIPA-buffer (Vlaams Infrastructuurfonds voor Persoonsgebonden Aangelegenheden), een sterke verbinding wordt gecreëerd tussen uitbreidingsbeleid en investeringsbeleid. Op die manier geven we het private initiatief de kans om planmatig en rationeel te groeien.

Tegelijk blijven we verder investeren in het registratieproject van de voorzieningen van de bijzondere jeugdbijstand, Begeleiding in Cijfers (BinC). Dit project moet diepere inzichten verschaffen over de doelgroep van de sector en over in-, door- en uitstroomprocessen. Begin volgend jaar beginnen alle voorzieningen met de registratie in een algemene module. De komende jaren worden dan aanvullende werkvormspecifieke modules uitgerold. Op die manier zullen we meer en beter geobjectiverde gegevens over de sector ter beschikking hebben voor de beleidsvoering en ter stoffering van dialoog en reflectie in de sector.

Ik verwijs ten slotte naar het initiatief in het parlement, dat zal onderzoeken hoe de instroom in de bijzondere jeugdzorg tot stand komt. Dat zullen we uiteraard met veel belangstelling volgen.

De heer Peter Gysbrechts: Mevrouw De Wachter, ik begreep niet zo goed dat u mijn vraag interpreteerde als iets dat een hypotheek zou kunnen leggen op de werking van de commissie ad hoc. Dat leek me een vreemde opmerking.

Minister, ik wil u bedanken voor de opsomming en de informatie. Het is nuttig om die zaken nog eens op een rij te hebben bij de start van de commissie ad hoc. We hebben heel veel recente data gekregen. Het doet me plezier dat er ook enkele zaken voor de komende jaren werden vermeld. Dat moeten we opvolgen. Het is toch een soort meerjarenplan, als we het zo mogen noemen. Na deze vraag is het voor mij toch duidelijk dat er enkele punten van belang zijn voor de komende commissie.

Mevrouw Katrien Schryvers: Ik denk dat het antwoord van de minister bewijst dat krachtadig en planmatig verder werken vaak meer resultaten kan geven dan nog eens veel tijd steken in het maken van bijkomende plannen.

De heer Peter Gysbrechts: Daar moeten we mee oppassen. We zijn hier voor heel veel andere zaken meerjarenplannen aan het maken, en dan is dat een gevaarlijke opmerking.

Mevrouw Katrien Schryvers: Ik had het niet over de andere sectoren. Ik heb daarstraks gezegd dat Perspectief! heel veel informatie bevat om een krachtadig beleid uit te zetten.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

■

Vraag om uitleg van de heer Tom Dehaene tot de heer Jo Vandeurzen, Vlaams minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin, over incontinentie - 159 (2010-2011)

De heer Tom Dehaene: Minister, uit recente cijfers blijkt dat 700.000 Belgen ouder dan 35 incontinentieproblemen hebben. Het zijn vooral oudere mensen, namelijk 30 percent van de oudere bevolking. In woonzorgcentra loopt het soms op tot 75 percent. Incontinentie treft vooral vrouwen, maar uiteraard niet enkel vrouwen. Risicofactoren die urineverlies in de hand werken zijn diabetes en prostaatproblemen, maar ook overgewicht.

Ik wist zelfs niet dat het bestond, maar er is een Europese top van taboeonderwerpen. Winderigheid is daar één van. Seksueel overdraagbare aandoeningen en aambeien zijn de andere zaken in de top 3. Incontinentie staat in de top 4.

Zes op de tien patiënten praten hierover met hun partner, dus amper 60 percent. Drie op de tien personen met incontinentieproblemen praten erover met de familie. Dat is ook een zeer laag percentage.

Het is een aandoening die mensen isoleert, zeker als het op jonge leeftijd voorkomt. Bij vrouwen is het vaak na een zwangerschap. Het isoleert mensen omdat ze schrik hebben dat er plekken te zien zouden zijn en ze steeds in de nabijheid van een toilet willen zijn. Dat hypothekeert hun werkzaamheden en kan zelfs leiden tot sociaal isolement. Wat het taboe in de woonzorgcentra betreft, blijkt dat het zelfs moeilijk is om erover te praten tussen bewoners en het zorgpersoneel. Er bestaat dus een zeer groot taboe.

Bovendien zijn er over dit thema zeer veel misverstanden. Er kan wel degelijk iets aan gebeuren. Er kan een training zijn van de bekkenbodemspieren, wat incontinentie kan voorkomen of zelfs verhelpen, mits een goede begeleiding van een kinesist. Ook stress-incontinentieproblemen kunnen zo worden aangepakt. Het is een kwestie van een goede training. Een operatie kan ook een oplossing zijn, maar heeft uiteraard niet de voorkeur als het preventief kan worden behandeld.

Minister, ook in uw beleidsnota verwijst u naar incontinentie en meer in het bijzonder de biotechnologie inzake incontinentie. U erkent dus wellicht het probleem.

Minister, ik zou u hierover een aantal vragen willen stellen. Ondertussen heb ik evenwel ook uw antwoord op een schriftelijke vraag van mevrouw Van der Borght gelezen. Ik heb dat antwoord pas ontvangen nadat ik mijn eigen vraag om uitleg al had ingediend. Ik twijfel er niet aan dat ze zich bij deze vraag om uitleg zal aansluiten.

Welke sensibiliserings- en preventiemaatregelen neemt u om het taboe te doorbreken en om de misverstanden inzake incontinentie in Vlaanderen weg te werken? Heeft een opnemen van incontinentiemateriaal in de dagprijs van de woonzorgcentra, een beslissing die nog tijdens de vorige legislatuur is genomen, een effect op de eerlijke prijs en op het beter gebruik van het incontinentiemateriaal? Welke initiatieven hebt u met betrekking tot het gebruik van biotechnologie inzake incontinentie al genomen?

Mevrouw Vera Van der Borght: Aangezien ik nu even voorzitter ben, zal ik maar zelf het woord nemen. Ik wil namelijk toelichten waarom ik nu geïrriteerd ben. Ik wik mijn woorden, maar volgens mij gaat het hier om machtsmisbruik van de commissievoorzitter.

Ik heb dit onderwerp tijdens de bespreking van de beleidsnota al aangekaart. Op 8 juni 2010 heb ik, naar aanleiding van een congres en van de publicatie van nieuwe onderzoeksresultaten, een vraag om uitleg ingediend. De voorzitter heeft die vraag onontvankelijk verklaard omdat ik het thema recent, namelijk tijdens de bespreking van de beleidsnota, zelf zou hebben aangekaart. De voorzitter heeft me gesuggereerd mijn vragen in de vorm van een schriftelijke vraag in te dienen. Ik heb dit op 8 juni 2010 gedaan. Op 10 september 2010 heb ik een antwoord ontvangen. Vandaag, 12 oktober 2010, stelt de voorzitter zelf een vraag om uitleg met identiek dezelfde vragen als in mijn oorspronkelijke vraag om uitleg.

Ik wil hier niets meer aan toevoegen. Ik zal het antwoord van de minister met veel aandacht beluisteren. Ik heb het verslag van de bespreking van de beleidsnota en mijn eigen schriftelijke vraag bij. Ik ben zeer benieuwd.

Minister Vandeurzen heeft het woord.

Minister Jo Vandeurzen: Ik verwijs naar het antwoord op de schriftelijke vraag. (*Gelach*)

Mevrouw Vera Van der Borght: Ik dank de minister voor dit heel goede antwoord.

De heer Dehaene heeft het woord.

De heer Tom Dehaene: Ik heb nog een bijkomende vraag. Zou ik de minister mogen verzoeken zijn antwoord iets te verduidelijken? (*Rumoer*)

Minister Jo Vandeurzen: Ik heb tot dusver geen initiatief genomen om het taboe of de misverstanden met betrekking tot incontinentie weg te werken. Er zijn in Vlaanderen al verschillende private initiatieven in dit verband.

De Belgische vereniging voor urologisch verpleegkundigen en aanverwanten (Urobel) staat open voor andere verpleegkundigen, verzorgenden, zorgkundigen, paramedici en iedereen die interesse heeft in deze specialiteit of in deelaspecten ervan. De vereniging heeft onder meer tot doel incontinentie te onderzoeken en continentie in al zijn facetten te promoten. Onder impuls van Urobel is een patiëntenvereniging voor incontinentie of retentie van urine of stoelgang opgezet. Deze vereniging, PIRUS, de Belgische vereniging voor patiënten met incontinentie en retentie van urine en/of stoelgang, is volop in opbouw.

Verschillende firma's hebben al initiatieven met betrekking tot de taboedoorbreking genomen. Zo zijn al een gratis dvd met een trainingsprogramma voor de bodembekken-spijeren, een toneelstuk over incontinentie en campagnes ontwikkeld.

Ik wens, in samenspraak met de vertegenwoordigers van de residentiële ouderensector, eerst de aandacht op dit probleem in de woonzorgcentra te vestigen. Dit lijkt me tevens een aandachtspunt voor de Samenwerkingsinitiatieven Eerstelijnsgezondheidszorg (SEL's). Een multidisciplinaire aanpak, met inbegrip van kinesitherapeuten, huisartsen, verpleegkundigen, verzorgenden en zorgkundigen, lijkt me immers aangewezen.

De verplichte opname van incontinentiemateriaal in de dagprijs heeft tot een doordachter gebruik van dit materiaal in de woonzorgcentra geleid. De zorgverstrekkers in de woonzorgcentra zijn bewuster met het gebruik van het incontinentiemateriaal bezig. Daarnaast is vastgesteld dat de juiste producenten sinds de verplichte opname van het incontinentiemateriaal meer voor het juiste probleem worden gebruikt. Voor de opname in de dagprijs werd de keuze van het incontinentiemateriaal veelal door de vraag van de bewoner bepaald. Hierbij werd niet steeds nagegaan of dit de juiste keuze voor zijn of haar probleem was. De zorgverstrekkers zijn er zich steeds meer van bewust dat het gebruik van het verkeerde materiaal ook nadelen voor de bewoner en met betrekking tot de zorgverstrekking inhoudt. Er is onder meer kans op lekkage wanneer het juiste product niet wordt gebruikt. Er is eveneens een grotere kans op doorligwonden.

Voor personen die een bewezen, onbehandelbare nachtincontinentie of dag- en nachtincontinentie hebben, heeft het Vlaams Agentschap voor Personen met een Handicap (VAPH) in een terugbetaling van incontinentiemateriaal voorzien. Dit slaat op de terugbetaling van de meerkost van luiers. Sondes en andere opvangmaterialen worden door het Rijksinstituut voor Ziekte- en Invaliditeitsverzekering (RIZIV) vergoed. Voor bedlegerige personen met een handicap voorziet het VAPH in een forfaitaire bijdrage voor beschermende bedonderleggers en incontinentiehoezen voor de matras.

Aangezien de behandelbaarheid van incontinentie de voorbije jaren is verbeterd en om zeker te zijn dat personen met een verstandelijke of fysische handicap niet van de moderne behandelingstechnieken verstoken blijven, wordt sinds 2009 voor de toekenning een grondig specialistisch onderzoek gevraagd.

Vanaf 2011 zal het bestaande attest worden verfijnd. Tot nu toe wordt op basis van de opgestuurde facturen terugbetaald. Het is de bedoeling dit vanaf 2011 te wijzigen in gedifferentieerde forfaitaire betalingen, afhankelijk van het type van de geattesteerde incontinentie.

De toekenningsbeslissingen zullen 3 jaar geldig zijn. Tenzij het blijvend karakter van de incontinentieproblematiek niet zeker is en tenzij nieuwe behandelingsmogelijkheden het probleem kunnen verhelpen, zullen ze ambtshalve worden verlengd.

Tot nu toe hebben zich nog geen initiatieven aangekondigd om dit probleem met behulp van biotechnologie te bestrijden of te voorkomen. In theorie kan dit door middel van neuromodulatietechnologie. Hierbij wordt een stimulator van de zenuwen van de spieren ingeplant die voor een beter ophouden en gecontroleerd loslaten van de urine kunnen zorgen.

Mevrouw Vera Van der Borgh: Ik dank de minister voor zijn antwoord.

De heer Dehaene heeft het woord.

De heer Tom Dehaene: Mevrouw Van der Borght, ik wil er u in alle rust op wijzen dat mijn vraag om uitleg bijkomende elementen aanbrengt. Indien u na de bespreking van een beleidsnota een vraag om uitleg indient met vragen die u tijdens deze bespreking ook hebt gesteld, is het gebruikelijk die vraag niet te behandelen. U moet het reglement van het Vlaams Parlement maar eens nalezen.

Het heeft weinig zin dat u zich daar druk om maakt. Ik denk dat we dezelfde bezorgdheid delen. Indien u mijn vraag om uitleg goed leest, zult u merken dat u twee van mijn drie vragen zelf niet hebt gesteld.

Ik ben blij met het antwoord van de minister. Ik ga ervan uit dat alle leden van deze commissie deze bezorgdheid delen en deze problematiek verder willen blijven opvolgen.

Mevrouw Vera Van der Borght: Mijnheer het commissielid, ik ben voorzitter en ik heb het incident nog niet gesloten. Aangezien u hier verder op ingaat, wil ik nog even reageren. De bespreking van de beleidsnota dateert van februari 2010. Ik heb mijn vraag om uitleg in juni 2010 gesteld. Die vraag om uitleg is gebaseerd op de resultaten van een nieuw internationaal onderzoek. Ik vind dit geen onbelangrijk element. Uit dit onderzoek blijkt immers dat de huisartsen nog niet goed weten hoe ze met deze problematiek moeten omgaan. Zoals ik in mijn eigen toelichting heb verduidelijkt, zijn hierover heel wat vragen gesteld.

Ik zal met mijn frustratie naar de voorzitter van het Vlaams Parlement stappen. Ik zal hem beide vragen om uitleg voorleggen.

Het incident is gesloten.

■

Vraag om uitleg van mevrouw Valerie Taeldeman tot de heer Jo Vandeurzen, Vlaams minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin, over de brandveiligheidsmaatregelen in kinderdagverblijven en initiatieven voor buitenschoolse opvang - 167 (2010-2011)

De voorzitter: Mevrouw Taeldeman heeft het woord.

Mevrouw Valerie Taeldeman: Voorzitter, ik ben geen vast lid van deze commissie. Ik hoop dan ook dat niemand over mijn vraag om uitleg al een schriftelijke vraag heeft gesteld en dat ik de eerste ben die deze problematiek hier kan aankaarten.

Ik ben geen lid van deze commissie, maar in mijn gemeente, Maldegem, ben ik als schepen onder meer voor de kinderopvang bevoegd. Onlangs hebben we in mijn gemeente de werkgroep kinderopvang van de Vereniging van Vlaamse Steden en Gemeenten (VVSG) en een veertigtal verantwoordelijken van kinderdagverblijven, crèches en dergelijke uit Vlaamse steden en gemeenten ontvangen. Tijdens dat bezoek aan onze kinderdagverblijven is gebleken dat met betrekking tot de brandveiligheidsmaatregelen nog heel wat onrust bestaat.

Volgens het besluit van de Vlaamse Regering van 19 september 2008 moeten de voorzieningen voor kinderopvang die op 1 januari 2009 erkend waren of over een attest van toezicht beschikten binnen een overgangperiode van 2 jaar aan de nieuwe brandpreventienormen voldoen. Dit betekent dat de opvangvoorzieningen met negen of meer kinderen op basis van de nieuwe regelgeving ten laatste op 31 december 2010 een positief brandweerverslag moeten hebben. Voor onthaalouders geldt deze regelgeving enkel indien ze samenwerken en negen of meer kinderen opvangen.

Het is natuurlijk van het grootste belang dat strenge brandveiligheidsnormen gelden voor de voorzieningen waar kinderen worden opgevangen. Het zijn immers zeer kwetsbare individuen die op alle mogelijke manieren moeten worden beschermd.

Ondanks de overgangperiode van 2 jaar blijken heel wat kinderdagverblijven en initiatieven voor buitenschoolse kinderopvang momenteel nog steeds niet conform de nieuwe brandpreventienormen ingericht.

Dit heeft meerdere redenen. Sommigen zijn te laat begonnen met uitvoering van de nodige werkzaamheden om aan de nieuwe normen te voldoen. Sommigen hadden erop gerekend dat de technische commissie hen een afwijking zou toekennen. Een andere belangrijke reden is de kostprijs van de aanpassingswerken. De eind 2008 toegekende eenmalige ondersteuning van 56 euro per kindplaats kan de kosten van de aanpassingen allesbehalve dekken. Een branddetectieinstallatie, bijvoorbeeld, kost al snel 20.000 tot 25.000 euro.

Minister, deze problematiek baart de sector in sterke mate zorgen. Bent u zich bewust van de net vermelde problematiek in verband met het behalen van het brandweerverslag? Overweegt u, in het licht van deze situatie, de overgangperiode te verlengen of afwijkingen op de vigerende regelgeving toe te passen? Wat zal er gebeuren met de kinderopvangvoorzieningen die op 31 december 2010 niet over een op de nieuwe regelgeving gebaseerd brandweerverslag beschikken?

De voorzitter: Minister Vandeurzen heeft het woord.

Minister Jo Vandeurzen: Voorzitter, ik ben me bewust van de problematiek van de brandveiligheidsreglementering in de kinderopvangsector. Ik heb van een aantal voorzieningen signalen ontvangen. Deze voorzieningen hebben zich, voornamelijk om de net aangehaalde redenen, nog niet aan de brandveiligheidsnormen geconformeerd.

Ik wil even benadrukken dat we in de loop der jaren al een heel proces hebben doorlopen om tot een brandveiliger sector te komen. Voor de erkende sector zijn we al in 2001 van start gegaan. Voor de zelfstandige sector is dit in 2004 gebeurd. We hebben telkens in overgangstermijnen voorzien. In 2008 is de huidige regelgeving, het voorlopig sluitstuk van dit proces, gevolgd.

Op basis van de expertise van de brandweer en van de veiligheidsexperts is deze regelgeving zeer zorgvuldig opgesteld. We hebben hierbij rekening gehouden met een evenwicht tussen veiligheid, redelijkheid en haalbaarheid.

De regelgeving brengt belangrijke en positieve vernieuwingen met zich mee. Voor het eerst introduceert een specifieke brandveiligheidsreglementering gelijke normen en voorwaarden in de hele kinderopvangsector. Het maakt niet uit of het om zelfstandige of erkende kinderopvangvoorzieningen gaat. Daarnaast maken we een belangrijke differentiatie naar de grootte van de opvang. De regelgeving geldt enkel voor voorzieningen met een minimale capaciteit van negen kinderen. Tot en met 25 kinderen spreken we over kleine voorzieningen. Vanaf 26 kinderen spreken we over grote voorzieningen. Voor de kleine voorzieningen betekent deze regelgeving in verschillende aspecten een versoepeling ten opzichte van vroeger.

De brandveiligheidsreglementering zorgt zeker en vast niet voor problemen in de hele kinderopvangsector. Er zijn versoepelingen ingevoerd. Voor voorzieningen die werkelijk en om een goede reden niet aan de reglementering kunnen voldoen, is in een uitweg voorzien. Ze hebben de mogelijkheid een onafhankelijke technische commissie, waarin brandweerpersoneel en veiligheidsexperts zetelen, om een afwijking te vragen.

Ik wil hier tevens benadrukken wat de doelstelling van deze regelgeving is. Het gaat hier uiteindelijk om de veiligheid van de kinderen, meer bepaald van jonge kinderen die niet in staat zijn zichzelf te evacueren. De regelgeving draagt ertoe bij brand- en andere incidenten te vermijden en bij brand iedereen zo goed mogelijk te evacueren.

Volgens mij zou het een slecht signaal zijn de overgangstermijn te verlengen. Ik zal Kind en Gezin vragen flexibel te zijn ten aanzien van de voorzieningen die concrete startplannen hebben of die de aanpassingen nog niet hebben afgewerkt. Kind en Gezin heeft me laten weten met die elementen rekening te willen houden. We moeten echter duidelijk zijn. De

overgangstermijn was lang. De doelstellingen zijn zeer genuanceerd. We zijn eigenlijk niet van plan de overgangstermijn te verlengen.

Ik heb Kind en Gezin de brandweer laten vragen of naast een verslag ook effectief een advies kan worden verstrekt. Dit advies zou iedereen duidelijk moeten maken waar hij staat. De opmerkingen moeten effectief tot maatregelen leiden of duidelijk maken dat een voorziening niet brandveilig is. Zo zal iedereen weten welke gevolgen de opmerkingen van de brandweer hebben en welke termijn hieraan verbonden is.

De voorzitter: Mevrouw Taeldeman heeft het woord.

Mevrouw Valerie Taeldeman: Ik begrijp dat een verlenging van de termijnen een slecht signaal zou zijn. Ik heb in mijn vraag ook de belangrijke opmerking gemaakt dat het van het allergrootste belang is voor de voorzieningen strenge brandveiligheidsnormen te laten gelden. Zoals de minister zelf heeft verklaard, gaat het om kwetsbare individuen die op alle mogelijke manieren moeten worden beschermd.

Minister, ik heb nog twee bijkomende vragen. Beschikt u over voorlopige cijfergegevens over het aantal afwijkingen dat aan de technische commissie is gevraagd? Ik weet niet of hierover gegevens beschikbaar zijn. Ze zouden ons in elk geval een zicht bieden op het aantal kinderdagverblijven dat een afwijking heeft aangevraagd.

Indien ik het goed heb begrepen, moet er tegen eind december 2010 een brandweerverslag zijn. In dat verslag kan onder meer staan welke maatregelen een voorziening nog moet nemen om conform de reglementering te zijn.

De voorzitter: Minister Vandeurzen heeft het woord.

Minister Jo Vandeurzen: Kind en Gezin zal de brandweer vragen in het verslag duidelijk aan te geven wat er nog moet gebeuren. We spreken dan al dan niet over een onduidelbare toestand. De brandweer kan dit alles wat duiden. De brandweer gaat niet enkel na of de voorwaarden zijn vervuld, maar kan ook vaststellen of er plannen zijn. Het is de bedoeling bepaalde zaken in overweging te nemen.

Het is in elk geval niet de bedoeling van de finaliteit af te wijken: het gaat hier om de veiligheid van de kinderen. Het is niet zo dat het zal blijven bij de vaststelling dat een voorziening niet aan de voorwaarden voldoet. Dat zal niet kunnen.

Mevrouw Valerie Taeldeman: Ter informatie wil ik de minister nog even melden dat ik deze vraag om uitleg net vandaag, op de dag van de onthaalouder, heb gesteld.

De voorzitter: Ik denk niet dat dit de minister is ontgaan.

Het incident is gesloten.

■